

Het Scroll Ensemble

Voorpagina van Athanasius Kirchers Musurgia Universalis met Canon inscriptie

The Ecstatic Musical Journey

Het Ensemble

Het Scroll Ensemble is een uniek collectief improvisatie enthousiastelingen, dat zich als één van de enige ensembles ter wereld richt op een van de belangrijkste factoren van de oude muziek: ensemble improvisatie.

In het verleden was ensemble improvisatie in klassieke muziek net zo belangrijk als dat nu in de Jazz is. Het Scroll Ensemble zet die verloren gegane kunst weer op het podium. Door het improviseren ontstaat een directe, levendige communicatie met het publiek en zit iedereen op het puntje van zijn stoel.

Door hun eigenheid met openheid te combineren en samenwerkingen aan te gaan over het hele spectrum van de muziek, speelt het ensemble van de Middeleeuwen tot Bach, van Sinterklaaslied tot wereldmuziek, van koraal tot jazz standard en maakt ook semi-theatrale voorstellingen.

Het ensemble trad op voor Koningin Beatrix, is geselecteerd als internationaal veelbelovend ensemble 2014 door IYAP(Antwerpen), was op radio4 te horen in een voorstelling over Adam en Eva met schrijver Guus Kuijer, is improviserend te zien in de speelfilm *“Michiel de Ruyter”* (2015, o.a. Rutger Hauer en Charles Dance), en ontkiemt in menigeen de liefde voor improvisatie door te doceren aan het Koninklijk Conservatorium van Den Haag en aan muziek academies in Polen.

Vanaf september 2014 organiseert het ensemble regelmatig oude muziek jam sessies in Den Haag met gasten die thema's aansnijden als “Braziliaanse muziek en de barok”, “Jazz improvisatie” en “Romantische improvisatie”.

Het ensemble werkt met Patrick Ayrton aan de première van het programma “Bach's workshop” in December 2014, met o.a. een geïmproviseerd concerto en een geïmproviseerde cantate!

The Ecstatic Musical Journey

Soms kijken we hoofdschuddend terug, naar de tijd voordat je met één klik van de muis in de digitale wereld van Egypte naar Mexico zoefde, om de ene piramide met de andere te vergelijken. Dat kon vroeger natuurlijk niet. Het is daarom nóg verrassender, dat de Jezuiet Athanasius Kircher¹ in de 17e eeuw toch al precies wist wat er overal op de bewoonde wereld aan de hand was, door middel van grootschalige briefuitwisseling². Zijn 40+ publicaties brengen een man naar voren die zijn hand nergens voor omdraaide: onder andere geologie, sinologie, egyptologie, biologie, bouwkunde, geneeskunde, wiskunde, literatuur, en natuurlijk muziek.

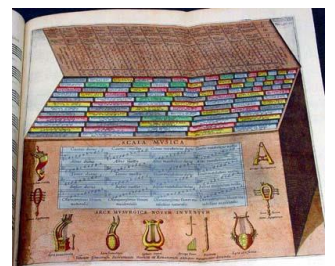
In zijn publicatie "*Musurgia Universalis*"³ beschrijft Kircher alles wat ook maar een beetje te maken heeft met muziek. Van hanengeluid, tot bizarre muziekmachines, van oor tot muziektheorie. Zoals Kirchers "*Ecstatic heavenly journey*"⁴, zal ook de reis in dit programma een soort droomreis worden, door de kosmos van het 17^e eeuwse muziekleven.

We beginnen rustig bij Kircher thuis met muziek van Roomse componisten. Op zijn bureau ligt het *Musurgia Universalis*. Zodra we het eerste boek openslaan, en de plaatjes van het innerlijk oor van de mens hebben gepasseerd, komen we bij de beschrijving van het gezang van vogels. Die lenen ons een paar vleugels en zo vliegen we nu gezwind door Kirchers gedachten: oud-Egyptische muziek, echo's, een zingende luiaard waar alle muziek begonnen zou kunnen zijn, een reisgids voor China, een canon voor 32 stemmen, oude Hebreeuwse en Griekse muziek, een aardbeving op Malta, een fanatieke Mexicaanse non, een muziekmachine waarmee elke van de straat gesleepte leek een muziekstuk kan schrijven en een aanstekelijke dans die de enige redding is na de beet van de Tarantula.

Al benieuwd?

Het Scroll Ensemble neemt U mee met beeld, muziek en tekst door de wondere wereld van Athanasius Kircher, de 'laatste man die alles wist'⁵. Ondanks dit 'museale' programme, zal bovendien het publiek ook niet stilzitten: zij zingen mee of 'dirigeren' met de muziekmachine (plaatje rechtsonder) de improvisaties van het Scroll Ensemble. Geïnspireerd door Athanasius Kirchers *Arca Musarithmica* hebben we een set kaarten waarmee het publiek improvisaties kunnen dirigeren. Ze beslissen ritmes, instrumentaties, spanningsbogen, etc.! Elk concert is dus een beetje van het publiek dat juist dan het concert bezoekt.

¹ Athanasius Kircher (1602-1680) was een Jezuiet

² Meer dan 2000 brieven zijn alleen al in Rome terug te vinden. Waaronder een enkele in het Nederlands!

³ *Musurgia Universalis* (1650, Rome) [Universele Muziek] bestaat uit 10 boeken. De eerste druk had al een oplage van 800 kopieën.

⁴ Rome 1655

⁵ "Athanasius Kircher, The last man who knew everything", Paula Findlen, 2004, Routledge Press

Programmavoorstel

Allegri - Sinfonia

Air van Louis XIII

Capriccio sopra il Cucu

Improvvisatie gebaseerd op de door Kircher neergeschreven vogelgeluiden in de stijl van 17e eeuwse Weense programmatische muziek (Kerll, Poglietti, Biber)

Arca Musaritmica

De Muziekmachine: Met behulp van het publiek wordt een stuk geïmproviseerd

Oedipus Egyptiana

Improvvisatie gebaseerd op Kirchers transcriptie van een religieuze Egyptische melodie

Echo Sonata

Fantasia op het thema van de zingende luiaard

17e eeuwse Italiaanse improvisaties

China Illustrata:

Muziek voor Sheng

Canon I met het publiek

Canon II gebaseerd op het thema op de voorpagina van Musurgia Universalis

Arca Musaritmica

De Muziekmachine: Met behulp van het publiek wordt een stuk geïmproviseerd

Pauze

Griekse Pindarische Gezangen

In Maltese Gana Spirtu Pront stijl

Hebreeuwse Muziek

Van Kircher tot Klezmer

Arca Musaritmica

De Muziekmachine: Met behulp van het publiek wordt een stuk geïmproviseerd

Ballo del Gran Duca (Kapsberger - Rome)

17e eeuwse Italiaanse improvisaties

Tarantella

Improvvisatie in Italiaanse folklore

James Hewitt – viool en altviool

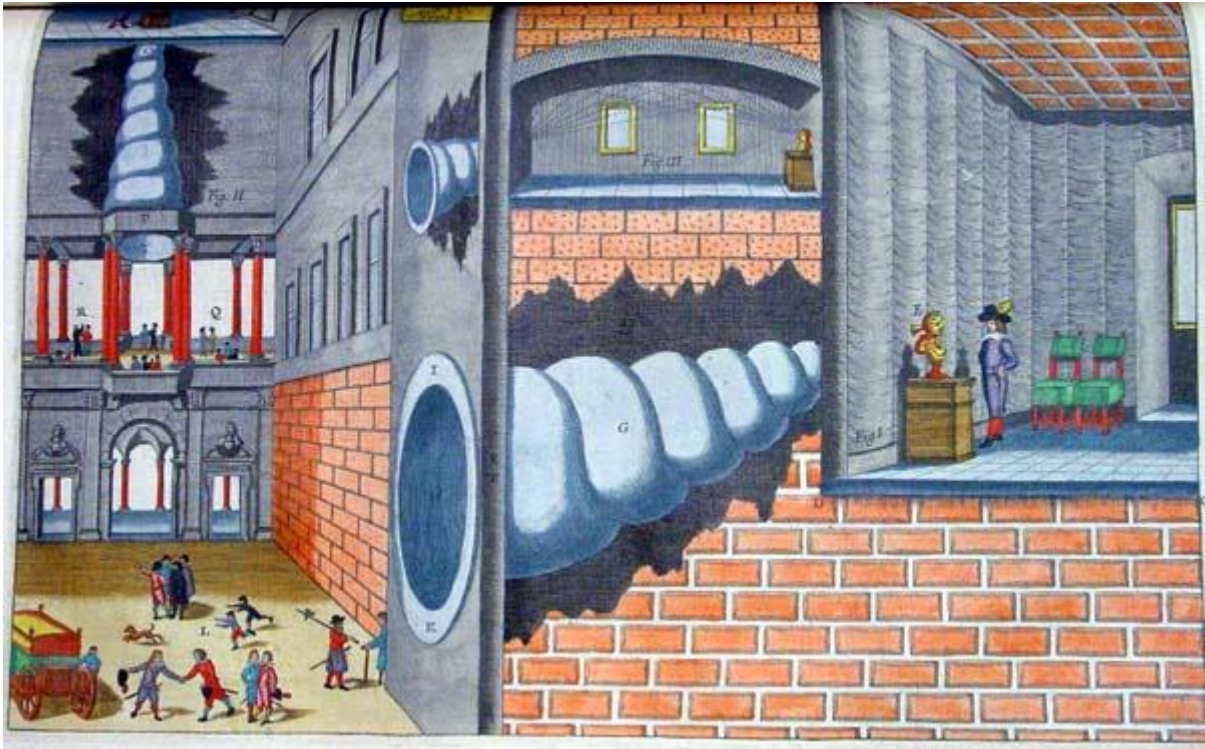
Robert de Bree – blokfluit en sheng

Iason Marmaras – klavecimbel en zang

Nora Thiele – theorbe en percussie

Gehoord over het Scroll Ensemble:

Athanasius Kircher bouwde dit mechaniek in zijn museum: de straatgeluiden komen als een fluisterende stem uit het beeld.

"The Scroll Ensemble are engaging, dedicated musicians whose energy and curiosity to research, explore and improvise freely creates a unique concert experience."

Rachael Beesley [violinist, director, teacher]

"Most lively and free but at the same time absolutely stylistically precise performance."

Martin Erhardt [Director of Leipzig Festival for Improvisation]

"The format of The Scroll Ensemble Seminar with improvisation course was perfectly worked out and executed. It was appreciated very much by the participants. The improvisation course, which culminated in a students' presentation, was illuminating and inspiring."

Prof. Urszula Bartkiewicz [Chairman, Department of Harpsichord, Organ & Early Music at the Music Academy of Bydgoszcz]

"I've never been in the 16th century, but your music literally brought me into that epoch.."
Anastasia from Estonia [attendant INTERUV conference]